

Ουτοπικός σοσιαλισμός

Utopian Socialism

Ο όρος «ουτοπικός σοσιαλισμός» αποδίδεται στον προμαρξιστικό σοσιαλισμό που διαμορφώθηκε στην περίοδο μεταξύ των Ναπολεόντειων Πολέμων και των Επαναστάσεων του 1848. Ο ουτοπικός σοσιαλισμός επηρέασε σημαντικά τη σκέψη των Κ. Μαρξ και F. Engels, οι οποίοι στα έργα τους εκτίμησαν την έντονη κριτική των ουτοπιστών σοσιαλιστών στην καπιταλιστική κοινωνία. Για τους ουτοπιστές, η κοινωνία που προέκυψε από τον καπιταλιστικό ΤΡΟΠΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ήταν πολύ φτωχότερη από τη φεουδαρχική κοινωνία την οποία αντικατέστησε. Έτσι χτυπούν όλες τις βάσεις της αστικο-καπιταλιστικής κοινωνίας, διατυπώνοντας παράλληλα προγράμματα για την κατάργηση της ατομικής ιδιοκτησίας, της οικογένειας, του ατομικού κέρδους, της μισθωτής εργασίας κλπ. Διακηρύσσουν την ανάγκη εξαλειψής της αντίθεσης μεταξύ πόλης και υπαίθρου, τη μετατροπή του ΚΡΑΤΟΥΣ σε απλό διαχειριστή της παραγωγής, και ευαγγελίζονται την κοινωνική αρμονία.

Μολονότι κοινός παρονομαστής των ουτοπιστών σοσιαλιστών ήταν η αυστηρή κριτική των βάσεων του καπιταλιστικού συστήματος, ωστόσο διέφεραν ως προς τις ιδέες και τα οράματα για τη μελλοντική, σοσιαλιστική κοινωνία. Κυριότεροι εκπρόσωποι του ουτοπικού σοσιαλισμού ήταν ο C.H. de Saint-Simon κι ο F.C. Fourier που έζησαν την ίδια περίοδο και πέθαναν πριν αρχίσουν οι μεγάλες κοινωνικές και πολιτικές Επαναστάσεις του 1848. Ο C.H. de Saint-Simon πρότεινε ένα πρόγραμμα για την αντικατάσταση του καπιταλισμού από μια κοινωνία βασισμένη σε συνεταιριστικές αρχές. Ο F.C. Fourier πρόβαλε το όραμα μιας μελλοντικής αρμονικής κοινωνίας που θα στηρίζεται στη γνώση των ανθρώπινων παθών.

Ο Robert Owen και ο P.J. Proudhon έζησαν την εποχή που ολοκληρώθηκε το πέραςμα στον ώριμο καπιταλισμό. Ο Owen οραματιζόταν τη μελλοντική, ορθολογική κοινωνία σαν μια ελεύθερη συνομοσπονδία που θα αυτοδιοικούταν. Οι ιδέες του P.J. Proudhon θεμελιώναν τον ΑΝΑΡΧΙΣΜΟ. Ο P. Kropotkin και ο G. Landauer εκφράζουν ένα τελευταίο στάδιο της ουτοπικής σκέψης.